

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Caput VII. De Præmiis Meritorvm Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

mitat, utpote peccaminosa, non poterat inesse Christo.

332. Quapropter constat, quoad solum appetitum sensitivum, & quoad simplicem complacentiam vel displicentiam potuisse Christum ha-

bere actus contrarios voluntati divinae, qui tamen ipsi non fuerunt obiective mali, & poterant liberè à Christo admitti; & hac ratione conciliantur ea quae pro ratione dubitandi adducta fuerunt.

CAPUT VII.

DE PRÆMIIS MERITORUM CHRISTI. CONTROVERSIA I.

Virum Incarnatio, quoad substantiam spectata, fuerit primum alicujus Meriti.

Supponendum est contra Origenem, Animam Christi non praexistisse tempore, ante unionem cum corpore & Verbo: item contra Photinum & Nestorium, hunc hominem Jesum, non praexistisse tempore, antequam uniretur Verbo. Luc. 1. *Quod nasceretur ex te sanctum, vocabitur Filius Dei.* quae verba semper intellexit Ecclesia, quod in primo instanti conceptionis fuerit illa Humanitas unita Verbo, & ille Homo fuerit Filius Dei. Hoc supposito

333. Difficultas praesens duplex est, alia circa ipsam Substantiam Incarnationis, alia circa circumstantias, & quaritur, An & Quomodo potuerint esse Praemium Meritorum Christi. Procedit autem quaestio imprimis de potentia ordinaria; hoc est, de connaturali modo operandi & premiandi, & deinde de potentia absoluta. Procedit item quaestio de Merito condigno, & de merito congruo: denique procedit de merito habente se ad primum ordinario modo, hoc est, tanquam causam moralem illius, vocaturque meritum attractivum; & de merito non habente se tanquam praexistens ad primum, sed potius inverso modo, ita ut Meritum esset posterius praemio, vocaturque Meritum compensativum, vel Compensationis, vel Meritum in Spe. Hoc genus Meriti daretur, quando primum jam esset anticipatum: v. g. si quis militi daret gladium ad generose pugnandum, ita ut gladius sit illius primum, eo quod à premiante praevideatur bene usus gladio. Vno verbo, sicut potest merces pro labore solvi anteaquam ad laborem, licet ordinariā viā solvatur post laborem, ita non repugnat primum solvi ante meritum existens, sed intuitu & spe certae meriti: est enim maxima similitudo inter Mercedem & Praemium, & hoc solum est discrimen, quod Merces ex pacto solvatur, & inducat obligationem vel laborandi, vel acceptam mercedem restituendi; Praemium

autem non solvitur ex pacto, sed liberalitate; quamvis haec diversitas non semper attendatur, sed saepe confundantur; nam ipsa S. Scriptura saepius utitur nomine *Mercedis*, quando loquitur de Praemio, & Deus ipse dicit: Ego sum Merces tua. Hoc genus Meriti compensationis agnovit P. Aegidius Conink de actibus Supernaturalibus d. 8. quae est de Merito, dub. 7. à n. 116. ejusdem obiter mentionem facit Lugo d. 27. de Incarn. s. 3. n. 35. Ruiz de Montoya diff. 6. de Praedest. sect. 2. n. 14. Acerrimè illud propugnârunt aliquoties duo primarij Professores, ut narrat Oviedo, quorum unus fuit Collegij Complutensis P. Joannes Antonius Vfon. Tandem hoc meritum Compensationis asserit P. Theophylus Raynaudus. ejusdem Meriti patronum se ostendit Hispanus Recentior, saepius jam adductus, qui hic supponit ex dicendis de Merito, quod Principium Meriti possit de potentia absoluta cadere sub Merito, unde dedit, posse aliquem de potentia absoluta mereri de condigno primam Gratiam, prout etiam sentit Conink, innixus Merito compensativo. Novissimè illud agnoscit P. Didacus Avendanno infra citandus. Haec praemittere volui, ad parandam viam illis, quae infra dicturus sum circa Merita progenitorum Christi, eorumque praesuppositione aut dependentia à Meritis Christi. Nunc

334. Dicendum est primò. Christus non meruit, nec mereri potuit, merito condigno antecedente, Unionem hypostaticam. Probatur. Merita Christi acceperunt suam dignitatem ab ipso Verbo unito: ergo unio hypostatica non potuit esse primum posterius meritis. Probatur Conseq. Praemium posterius meritis condignis praesupponit merita ut dignificata: ergo merita praesupponebant Unionem hypostaticam: sed non potest idem esse prius & posterius naturâ respectu ejusdem, ut ex Philosophia suppono: Ergo, &c.

335. Di-

335. Di-

335. Dicendum 2. Defacto non accepit Christus Vnionem hypostaticam in primum aliquis meriti de congruo. Est Sententia S. Augustini. Est autem Sensus Conclusionis, quod defacto non elicerit anima Christi aliquos actus meritorios pro priori natura, antequam esset unita Verbo. Hoc, inquam, meritum negat S. Augustinus tr. 82. in Jo. Neque, inquit, illam susceptionem hominis vlla merita præcesserunt, sed ab illa susceptione merita ejus cuncta cæperunt. Ecce! disertè negat miraculosam illam præcedentem operationem: connaturaliter enim operationes sunt suppositorum, & præsupponunt subsistentiam seu naturam subsistentem. Idem habet lib. 2. de peccatorum meritis & remissione. Neque enim, inquit, & ipse ita Verbo Dei conjunctus, ut ipsa conjunctione vnus Filius Dei, & idem ipse vnus Filius hominis fieret, præcedentibus suæ voluntatis meritis fecit. Ratio Conclusionis est, quia nullum exstat fundamentum asserendi hoc miraculum, etiam si demus illud possibile esse, de quo non est in præsentia disputandum. Quod autem esset miraculum, patet; quia, ut dixi, natura non est connaturale operari, nisi prius sit posita in statu completo, adeoque suppositata; quam rationem egregiè etiam adnotavit S. Hilarius lib. 11. de Trinit. Consequens, inquit, & posterior causa, nunquam refertur; & prior sit, quia meruisse aliquid posterius est, quàm esse, qui possit mereri. Mereri enim ejus est, qui sibi ipse meriti acquirendi auctor existat.

336. Obijci possent primo, duo loci S. Scripturæ. Primus est in ps. 44. Dilexisti Justitiam & odisti iniquitatem, propterea vnxit te Deus oleo lætitiæ. per Vnctionem autem intelligit S. Augustinus assumptionem in Deum. Secundus locus est Apoc. 5. vbi Agnus occisus dicitur esse dignus accipere divinitatem. Ad primum Respondetur, per Vnctionem, ex communiore interpretatione intelligi gloriam corporis, & cetera accidentalia gaudia Christi. Quod si S. Augustinus de Vnctione hypostatica intellexit, negavit tamen esse primum, sed voluit esse medium ordinatum ad actus Justitiæ, ut sensus sit: in eum finem te assumpsi, ut diligeres Justitiam, &c. Ceterum ille locus qui Augustino tribuitur, non est Augustini, sed alterius, ut ostendit Raynaudus n. 167.

Ad secundum locum 2. Eum non posse intelligi de acceptione divinitatis secundum se, alioquin primum post passionem facta esset assumptio: intelligendus ergo necessariò est de manifestatione Divinitatis. Taceo quod, ut observat P. Ribera, plerique Græci Codices legant Divinitas, pro Divinitatem, additque sibi verisimile esse, quod festinans librarius pro Divinitas, scripserit; Divinitas: deinde alij ad corrigendum solacismum scripserint; Divinitatem: quæ sanè est conjectura valde rationabilis.

337. Obijci posset 2. Angeli & primi parentes ex communiore Sententia meruerunt de congruo primam gratiam Sanctificantem, & quidem ordine miraculosè inverfo: connaturalius

enim illa opera præsupposuissent gratiam Sanctificantem, tanquam radicem operationum operaturalium: ergo pari modo dici potest, quod hoc connaturaliter Vnio hypostatica deberet præcedere merita, Deus tamen voluerit Vnionem esse primum meritorum, & hæc existere pro priori natura. 2. Negando paritatem. nam de Causa sanctificante hoc facilius intelligitur & conatur: quia ipsa non debetur Naturæ tanquam principium vniuersale ad operandum, sed præsupponit suppositum jam naturaliter operativum horum actionum naturalium, & substantialiter completum: neque infertur Naturæ aliqua violentia, negando illi gratiam pro priori ligno ad operationes indebitas supernaturales. Præterea, hæc operationes supernaturales per se loquendo negant procedere à gratia sanctificante, tamque præsupponant, contrarium tamen non habet pro miraculo; quia necesse erat, ut quibus operabilissimè fieret, nempe quando peccatores cuncti actus supernaturales, & quando adulti se disponunt ad Baptismum.

338. DICO 3. Neque merito compensativo potuit Christus mereri de condigno Vnionem hypostaticam. Hæc Conclusio re ipsa est contra P. Suarez, qui nixus duplici de intentione scilicet & Executionis, docet, quod merita Christi, & ipse Christus, prout substat deo intentionis, potuissent mereri Vnionem hypostaticam, ponendam per decretum Executionis. Certè hæc doctrina non potest loqui aut intelligi de alio merito, quàm de compensativo: namque genus meriti, ut supra declaratum est, sequitur quidem in executione primum, sed in intentione est prius, & intenditur per ipsum primum, sicut labor intenditur per exhibitionem anticipatam mercedis. Nunc præscindendo à duplici hæc decreto, Probatur Conclusio. Primum docet realiter distingui ab eo, cuius est primum: ergo primum condignum debet distingui realiter tantum ab ipso opere bono secundum se spectatum, sed etiam à dignitate ipsius operis: atque Vnio hypostatica dignificat ut Quo, opera Christi debet realiter distingui ab eo, quod se habet per modum motivi allicientis ad dandum tale primum, de quod est mensura, cum qua debet proportionari primum: sed huiusmodi motivum & mensura est ipsa dignitas operis, & quidquid illam dignitatem constituit: ergo primum debet ab illius omnibus distingui.

339. Ex hac argumentatione deducitur, quod etiam repugnet, purum hominem mereri primum Gratiam Sanctificantem de condigno, ne quidem Merito compensativo, ut habet communis Theologorum. Ratio est, quia etiam si concedamus, quod Meritum compensativum possit esse effectus pramij anticipati, adeoque primum possit esse principium meriti, hoc tamen non potest intelligi de principio meriti quod sit forma dignitatis operis: hæc enim non est solummodo primum

CONTROVERSIA II.

*An ex meritis Christi Beatissima Virgo
meruerit circumstantiam Maternita-
tis : & an ceteri progenitores Chri-
sti circumstantiam Stirpis.*

§. I.

*Vtrum B. V. promeruerit Maternitatem de
Condigno.*

Affirmasse videntur Marsilius & S. Bonavent.
apud Suarez. Fundamentum affirmandi e-
rant locutiones Patrum, quibus B. Virgo pronun-
tiatur digna fuisse, quæ Mater fieret Filij Dei. Sic
etiam Ecclesia in quadam oratione canit. *Vi di-
gnum Filij tui habitaculum effici mereretur, Spiritu S.
cooperante preparasti.* Hæc sententia, quamvis
communiter rejiciatur, inspecto verborum tenore
quibus proponitur, si tamen mens Authorum
attendatur, potest verum sensum habere. Pro
quo

342. Advertendum est id, quod obiter ad-
verberunt Suarez & Vasquez, esse magnum discrimen
inter hæc duo: *Maternitatem de condigno mereri*:
& *habere in se dotes qualificantes, quibus talis
persona digna reddatur assumi in Matrem Dei*:
hæc duo sunt ab invicem separabilia. Sæpè enim
aliquis absque omni merito propriè dicto, est dignus
assumi ad aliquam excellentiam: v. g. si alicui
adolescenti propter natales confertur aliqua
dignitas Ecclesiastica, nullo præcedente actu meri-
torio. Ratio est, quia Meritum de condigno
mover liberalitatem Remunerantis, Idoneitas vero
seu dignitas mover Providentiam & Justitiam
Gubernatricem.

Imò quod ampliùs est, potest alicui anteceder
non solum ad omne Meritum, sed etiam
ad omnem Idoneitatem seu Dignitatem decerni
& conferri aliqua excellentia seu prærogativa,
hac intentione, ut postea primum se reddat illi
dignum: sic potest alicui necdum presbytero
conferri Beneficium curatum, qui tamen post ac-
ceptum Beneficium debet suscipere præbyteratum,
& sic se dignum reddere. Sic posset vir
Nobilis adoptare filium pauperem, qui deinde
redderet se dignum tali adoptione. Sic S. Mat-
thæus assumptus est ad Apostolatam, & post as-
sumptionem se dignum reddidit. sic Zachæus as-
sumptus est in familiaritatem Christi, & post as-
sumptionem se dignum reddidit. Nunc

343. DICO 1. Beatissima Virgo non
meruit Maternitatem de condigno. Probatur.
Nam merita B. Virginis fuerunt condignè præ-
miata Gratiâ sanctificante, quam per omnia sua
merita auxit: ergo quicquid ultra illam accepit,
erat ultra condignum: ergo & Maternitas.

344. DICO 2. Beatissima Virgo fuit
condignè disposita, seu dispositivè digna, dignè-
que

pium efficiens, sed principium formale & consti-
tutum operis in ratione digni tali premio, & hoc
ad minimum volunt Theologi cum S. Thoma,
quando negant, principium meriti posse cadere
sub Merito. In hoc etiam sensu dixit S. Augu-
stinus c. 25. de Moribus Eccles. Cathol. quod præ-
mium non possit præcedere meritum, & prius
homini dari quàm dignus est: nempe quia digni-
tas operis debet esse distincta à premio.

Vtrum autem possit vnio hypostatica cadere
sub Merito compensativum de congruo, est ma-
jor ratio dubitandi. Affirmat Raynaudus, con-
tra quem

340. DICO 4. Repugnat, Vnionem
hypostaticam esse præmium de congruo Merito-
rum Christi. Probo Conclusionem. Vel enim
consideramus actum Christi meritorium præcise
secundum se, vel prout dignificatum à Verbo: in
neutra consideratione potest mereri vnionem hy-
postaticam de congruo. Non quidem in prima
acceptatione: quia non potest taxari præmium
de congruo, nisi præsupponatur status Personæ
eiusque conditio, cum qua debet habere propor-
tionem etiam præmium de congruo, nam quod
respectu inferioris habet rationem meriti de con-
gruo, in superiore posset habere rationem meriti
de condigno, & quod respectu superioris est
præmium de congruo, respectu inferioris propter
nimium excessum nullam habebit proportionem,
nec poterit esse præmium de congruo, ut supe-
rius notavi, ergo non potest taxari præmium
determinatum de congruo cum præcisione à di-
gnitate Personæ. Sed neque in secunda consi-
deratione potest habere rationem meriti de con-
gruo. Nam respectu operum Christi ut dignifi-
catorum, nullum est excogitabile præmium de
congruo: cum enim sint infiniti Valoris, me-
rentur de condigno omne præmium excogitabile:
ergo nullum potest illis quæ talibus dari præmium
de congruo, quia hoc deberet esse majus, quàm
præmium de condigno.

341. DICO 5. Antiqui Patres, qui præ-
cellerunt tempore Christum, ne quidem de con-
gruo promeruerunt substantiam Incarnationis, ita
ut defacto illam in præmium acceperint. Ita
communis contra Suarez. Probari posset Con-
clusio ex improportione talis præmij cum puro
homine, sed hoc prætermisso, probatur melius ex
eo, quia ut dicemus, omnia dona supernaturalia
antiquorum fuerunt præmia Meritorum Christi:
sed merita Christi ut condigna, constituuntur
formaliter per vnionem hypostaticam, ut dictum
est: ergo merita antiquorum Patrum fuerunt præ-
mia Meritorum Christi, ut includentium vnionem
hypostaticam: ergo ipsa Vnio non fuit præmium
Meritorum antiquorum PP. quia non pos-
sunt sibi duo esse mutuo
præmia.

••••• (o) •••••

que preparata, quæ assumeretur in Matrem Dei. Conclusionem firmant locutiones Patrum & Ecclesiarum, & est res indubitata inter Catholicos. Fuit enim tam quoad corpus quam quoad animam mundissima, non solum ab omni culpa actuali & personali, sed etiam originali, ornata in super gratiâ sanctificante supra omnes alias puras creaturas. Porro hanc ipsam summam dignitatem partim accepit ex merissima liberalitate Dei, ut immunitatem ab originali labe, & similia, partim promerita est de condigno, quatenus condignè promerita est augmentum Gratiæ in immensum. denique per ipsos actus virtutum etiam formaliter se dignificavit.

§. II.

*Utrum B. V. meruerit Maternitatem de Con-
gruo. Proponitur difficultas & sententia
admittens tantum meritum Dispositivum.*

Difficultas consistit in hoc. Videtur esse inevitabilis mutua causalitas inter merita Christi & merita B. Virginis, quibus promeruisse Maternitatem. Nam si B. Virgo promeruit Maternitatem, illud meritum erat utique prius naturâ, quam esset Maternitas seu influxus quem Mater præstat generationi, & à quo denominatur Mater seu Causa Filij: ergo illud meritum erat etiam prius naturâ omni illo, quod est posterius Maternitate: atqui ipsa Incarnatio seu existentia Christi est posterior, utpote effectus illius influxus; & deinde ipsa merita Christi sunt posteriora Incarnatione: ergo à primo ad ultimum, meritum B. Virginis, quo promeruisse Maternitatem, fuisset prius naturâ omnibus meritis Christi. Econtra saltem aliquod meritum Christi debet fuisse prius naturâ omnibus meritis B. Virginis: nam omnia merita B. Virginis sunt naturâ posteriora gratijs prævenientibus supernaturalibus: atqui meritum Christi debet esse prius naturâ his gratijs, nam omnia dona supernaturalia antiquorum Patrum sunt præmium meritum Christi: ergo à primo ad ultimum, aliquod meritum Christi est prius naturâ illo merito, quo B. Virgo meruisse Maternitatem: ergo daretur mutua causalitas.

Prima Sententia admittit in meritis Christi prioritatem naturæ ad omnia merita B. Virginis, cæterorumque progenitorum, sed negat, merita B. Virginis & cæterorum habuisse prioritatem naturæ ad merita Christi, quia negat habuisse prioritatem naturæ ad ipsam Maternitatem, ac per consequens negat, quod B. Virgo meruerit Maternitatem merito impetratorio, cui respondeat præmium, & vult, quod eandem solummodo meruerit merito Dispositivo, suprâ explicato, nempe quo se dignam reddidit, quæ in Matrem assumetur.

345. Docet ergo hæc Sententia primò: quod Deus omnes causas physicas ita ordinaverit ad existentiam Christi, ejusque conservatio-

nem perpetuam, sicut connaturaliter existeret habere prioritatem & posterioritatem inter se, ac proinde, quod Christus nullo unquam instanti existerit independens omnino ab instanti instanti progenitorum. Docet 2. Quod inter causas physicas nullus fuerit actus supernaturalis, & quod nulla causalitas physica procederet ad actum supernaturali progenitorum Christi. Docet tertio, quod merita Christi fuerint præmerita omnibus donis supernaturalibus solum progenitorum, utpote quæ in præmium essent condita, tempore quidem prius, sed naturâ posteriora meritis Christi.

Hanc Sententiam paucis insinuat Pappus q. 2. dub. 5. n. 151. eandem defendit P. Vindigius d. 10. dub. 8. n. 75. ubi expresse tradit seriem progenitorum non esse ex meritis Christi. Denique magis ex professo eam propugnat Mart. Esparza. Parum abest ab ea P. Comptonus d. 47. n. 11. dicens, in primo signo prædictum tam fuisse B. Virginem in ætate jam adultæ potest concipiendæ aptam, & existentem per actionem à solo Deo procedentem (ad eum modum quo Lugo loquitur de Christo, ut postea referemus) & in eo instanti decrevisse Deum cum B. Virgine currere ad Christi humanitatem. Deinde censens animam Christi unita corpori & Verbo, soluit se ad mortem: per quam oblationem capere gratiam matri meriti, & toti humano generi unde in illo instanti prius erat Mater, quam ut gratiam, vel ullum actum meritum haberet: postquam verò electa est in Matrem, disposita ut esset digna Mater Dei: quæ dispositiones erant naturâ consequentes Maternitatem. Ita Comptonus, citans Ragulam & Prapositionem.

346. Fuit hæc Sententia à Recentioribus in Germania acriter impugnata, quod illud maxime punctum, quod Existentiæ Christi dependens ab ejusdem progenitoribus, fuerit deducta per causas merè naturales, sine interveniendi aliorum supernaturalium, quæ reipsa in Christum influxerint physice aut moraliter. Hoc enim volebatur non posse coherere cum multis historiis quæ in S. Scriptura narrantur. Primò vita Isaac bene conservata ab Angelo, inhibente ictum Abrahæmi dependenter ab actu supernaturali, quo Abraham illum ictum imperabat ex obedientia: ergo jam aliqua causa moralis supernaturalis intervenit inter causas Christi. Secundò Isaac deprecatus est Deum pro vxore sua, eò quod esset sterilis, qui exaudivit eum, & dedit conceptum Rebecca, unde natus est Jacob, ex quo descendit Christus: ergo preces supernaturales influxerunt in Christum.

Tertiò. Rahab meretrix, & proavia Christi, fuit conservata dependenter à fide supernaturali, ex qua excepit exploratores. Quare Elias oratione supernaturali impetravit progenitionem vitæ, & postea genuit Manassæ, progenitorem Christi. Quintò Abraham fuit obedientia meruit esse progenitor Genes. 22. Quæ

scilicet hanc rem, benedicuntur in semine tuo &c. Sexto, Progenitores Christi utique ex aliquo actu Supernaturali potuerunt operam dare generationi & copula, ex qua Christus descendit.

Septimo, Christus in primo instanti suae existentiae utique supposuit pro priori naturae suos progenitores, ut habentes Signaculum Fidei, ut genitos ex Legitimo Matrimonio, secundum Legem Moysis.

347. Haec omnia, & similia plura, quae molestiae vitanda gratia praetermitto, merito obijciuntur huic sententiae, & mirantur multi, ea fuisse ab hujus sententiae patronis dissimulata. Ceterum quod olim dixi nunc iterum dico, posse his omnibus responsionem adhiberi, si semel concedatur, ut hactenus communiter in hoc puncto supponebatur, nempe, aliquid tempore & executione posterius, posse à Deo ita decerni & ordinari, ut sit Naturae prius illo, quod est tempore prius. Hoc, inquam, possibili supposito (quod ego infra negabo esse possibile) potest ad omnia allata responsio adhiberi, non aliter impugnabilis, quam tribus verbis: *Hoc durum est; Repugnat communi sensui.* Ut proinde tandem inter Authores tota quaestio eò recideret, quodnam prae altero sit magis durum, v. g. an magis durum sit, Deum pro priori Naturae conservasse organa Isaac, & pro posteriori Naturae inhibuisse idem Abraham, quam durum sit, pro priori Naturae Christum fuisse virum anno Tiberij decimo septimo, & pro posteriori Naturae, sed triginta tribus annis prius fuisse infantem, ut vult sententia illorum RR. qui hanc impugnarunt, & paulò post referetur.

348. Aliud argumentum proponi solet contra relata sententiam, cui dicuntur aliquando adeo cessisse illius patroni, ut mutuam causalitatem admiserint. Desumitur argumentum ex verbis MARIAE ad Angelum: *Fiat mihi secundum Verbum tuum.* quibus verbis B. Virgo ex communi Patrum & fidelium sensu praeiuit consensum ut fieret Mater: Consensus autem utique fuit prior effectu in quem consentit, & qui futurus non fuisset, si B. V. non consensisset. Vnde S. Bernardus dixit, quòd sicut per primum *Fiat*, factus est mundus, ita per secundum *Fiat*, sit reparatus. Ad hoc argumentum responderi posset, negando quòd ille consensus fuerit prior Naturae ad Incarnationem. Et quidem quòd attinet ad auctoritatem S. Bernardi, ea potius stat pro nobis; nam teste Maldonato S. Bernardus, securus S. Hieronymum, fuit in ea sententia, quòd B. Virgo conceperit, antequam salutaretur ab Angelo; ergo ex mente S. Bernardi non expectabatur consensus. Deinde, Angelus non conditionare, sed absolute affirmavit futuram conceptionem, dicens: *Invenisti enim gratiam &c. Ecce concipies.* Et B. Virgo credidit Angelo, teste S. Elisabetha: *Beata quae credidisti.* credidit autem absolute futurum, & non sub conditione: si ipsa consentiret. Porro illa fides praecessit verba B. Virginis,

Ecce ancilla. ut tradit S. Ambrosius lib. 2. in Lucam: *Hodie*, inquit, *primum auditur & creditur; deinde: ecce ancilla.* Dici ergo potest consensum illum fuisse potius conformitatem cum voluntate divina,

§. III.

Refertur sententia constituens Christum in Statu independente à suis Progenitoribus.

349. Card. de Lugo, quem sequitur Arriaga, ut defenderet in Progenitoribus Meritum Impetratorium Stirpis, hoc est, tale Meritum, quod cum vera prioritate Naturae praecederet generationem Christi, sic philosophatur. [Facilius, inquit, dici potest, Christum praevissum fuisse tempore passionis cum suo Merito, saltem cum aliquo actu efficaci, acceptante ex se Mortem à Patre injectam, si à Judaeis inferatur, & per hoc Meruisse Gratiā progenitoribus & Virgini. postea verò Patres & B. V. praevidentur mereri fieri Christi progenitores: non enim repugnat id quod nunc est causa, esse postea pro alio tempore effectum respectu ejusdem, dummodo non detur mutua dependentia pro eodem instanti.] Haec Lugo. Alij hanc sententiam paulò distinctius sic proponunt. Ponitur Christus instanti aliquo circa tempus mortis, prorsus independens ab omnibus causis secundis, tantum praesupposito peccato Adami, & illis quae in istud influxerunt: ut proinde Christus in eo statu existeret dependenter à solo Deo, instar Adami in paradiso formati. Christo sic constituto proponitur mors subeunda cum omni sua arduitate quam Christus liberè acceptat. & per eam acceptationem meretur, ut Deus intuitu illius statim retrogrediendo ordinet omnes gratias post lapsum Adami, atque illas etiam singulariter, quae influxerunt in ejusmodi Incarnationem in vero Virginis ponendam: atque ita positus ut Vir meretur ut sit infans, puer, juvenis.

Hanc sententiam impugnarunt Successores Lugonis in Theologica Cathedra Collegij Romani, & imprimis eam impugnavit Cardin. Pallavicinus n. 7. [Ex hac doctrina, inquit, sequeretur, Virginem & antiquos Patres nullum habuisse influxum in redemptionem generis humani, quippe quae facta est in Cruce, solvendo pretium peccati pro omnibus simul.]

Ad hoc responderet Card. de Lugo, satis esse, quòd influxerint in aliqua merita Christi, quae praecesserunt illum statum miraculosum.

350. Contra hoc tamen virgeri & instaurari potest argumentum hoc modo. B. Virgo secundum hujus sententiae patronos, non fuit redempta (eo modo quo redempta est, nempe praeservativè, collatā Gratiā Sanctificante in primo instanti conceptionis) non, inquam, fuit redempta ex meritis Christi pendentibus ab ipsa Virgine, sed tantum ex merito illius statūs independentis:

T t t

ergo

ergo B. Virgo saltem non fuit Instrumentum Redemptionis propriæ, nec etiam Redemptionis omnium progenitorum Christi. ergo non rectè dicitur instrumentum redemptionis generis humani, quod tamen dicendum est: cum in Symbolo Nicæno dicatur Christus propter homines incarnatus esse ex Maria Virgine: & Ecclesia canat: *Quod Eva tristis abstulit, tu reddis almo germine. vitam datam per Virginem gentes redemptæ plaudite.* Præterea, si vnum opus Christi defacto acceptatum est pro redemptione progenitorum & B. Virginis, non est Ratio, quare non etiam, præcisè reliquis meritis, fuerit acceptatum pro toto genere humano: ergo in illo statu miraculoso jam intelligitur sufficienter redemptum genus humanum: ergo influxus B. Virginis in reliqua merita tempore quidem priora, sed naturâ posteriora (vt isti AA. volunt) non aliter poterit dici servivisse ad redimendum genus humanum, quàm si quis post extinctum sufficienter incendiū, vellet affundere aquam pro abundantia.

Uterius vrget Lugonem Pallavicinus hoc modo. Sequeretur, Christum non potuisse tempore passionis nisi valde improprie dicere: *Mulier ecce! filius tuus.* quia secundum vitam & durationem quam habebat tunc, non erat filius illius, sed independens ab illa, & ipsa non poterat nisi ex errore lugere mortem illius tanquam proprii filij, quoniam pro eo instanti non intelligebatur illius filius, sed potius dabat operam, vt evaderet ejus filius respectu temporis antecedentis. Ex quo rursus fit, totam existentiam quam Christus habuit postea, & quam habet nunc in celo, esse etiam mediatè independentem à Virgine, siquidem existentia posterior non pender à priore mediata, nisi per mediatam. Hæc Pallavicinus, quæ non vacat discutere quàm efficacia sint, cum fiat quasi de modo loquendi & compellendi filium. Et facile aliquis responderet, Christum non appellasse se pro tunc filium B. Virginis, sed designasse S. Joannem, nec B. Virginem vocasse Matrem sed Mulierem.

357. P. Martinus Esparza paulò concitatiùs in sententiam Lugonis invehitur q. 19. his verbis. [Hæc nihilominus tota dispositio rationis nostræ & qualiscunque præcisionis tota evanescit, cum ventum est ad realitatem objectivam, hoc est, cum jam consideratur Christus eliciens actum, quo meruit auxilia Gratia Patribus antiquis. Quia tunc pro priori Naturæ, antequam mereatur, & velit inducere tale premium, præsupponitur jam habens determinatam durationem, determinatam ubi, & stirpem determinatam. Nec potest nisi absurdissimè admitti, Christum cogitantem de eliciendo opere meritorio non advertisse pro priori naturæ, Vbinam gentium esset, quo sæculo viveret, quam Matrem haberet, quos avos, atque de his expresse cogitasse, vt obtinendis per suum meritum, nec tamen eam cogitationem pervenisse vsque ad individuationes rerum, quas nemo est tam stultus & hebes, vt non discernat

in individuo. Deinde addit, hinc clare appere, Miraculum fingi deforme ac indecens hominem Deum.

§. IV.

Præcedentium Sententiarum fundamentum seu suppositum, falsum esse monstratur.

Vtraque Sententia hætenus relata supponit se aliquid tempore posterius, esse prius illi, quod est tempore prius. Contra hoc

352. DICO, prioritatem temporis cum posterioritate naturæ, vel e contra, prioritatem naturæ cum posterioritate temporis, repugnat. Hanc Conclusionem supponit S. Thomas 2. 2. 62. a. 6. in C. ubi assignans rationem, quare sacramenta antiquæ legis non potuerint causare gratiam ex virtute passionis Christi, sicut causant sacramenta novæ legis, ita discursit. [Illum quod nondum est in rerum natura, non movet secundum vsum exteriorum rerum: (tempus Sacramentorum) vnde causa efficiens non potest esse posterior in esse, ordine durationis, licet causa finalis: sic ergo manifestum est, quod à Passionis Christi, quæ est causa humane justificationis, convenienter derivatur virtus justificativa sacramentorum novæ legis, non autem ad Sacramenta veteris legis.] Legatur totus articulus, & apparebit, quod secundum S. Thomam Christus nec habuerit, nec habere poterit aliam prioritatem respectu donorum præcedentium tempore, quam prioritatem finis, objectivè existentis in finem antiquorum.

Probo Conclusionem 1. Quandoque ex duabus durationibus diversæ classis, una est prior naturâ alterâ, tunc illa (& aliter esse non potest) est prior naturâ, quæ est tempore efficienti prior. atqui duratio Christi in ætate virili, & duratio ejusdem in ætate infantili, sunt diversæ classis: & defacto vna earum est naturâ priorior: ergo duratio infantilis est prior naturâ duratione ætatis virilis. Sublimo, sed non potest dari mutua prioritas: ergo duratio virilis ætatis non potest esse prior duratione ætatis infantilis. Applicetur argumentum etiam ad durationem meritorum Christi & Progenitorum, & concludetur, merita Christi non potuisse habere prioritatem naturæ respectu meritorum antiquorum seu Progenitorum. Sola major est probatio. Omne quod est prius naturâ altero, ordinatur ad alterum ponendum tanquam medium ad finem, sive proximum, sive remotum, sive ultimum, sive intermedium: sed ex durationibus diversæ classis sola illa potest esse medium ad alteram, quæ est tempore prior: ergo sola illa potest esse naturâ prior, quæ est tempore prior. Major est probatio Minor probatur: suppono autem illud esse philosophicum certissimum: finis est promovere intentione, & ultimum in executione. Scilicet est, quod si inter finem & media sit necessitas

cessio temporis, finis ponetur in executione post medium, & medium ponetur tempore prius. Jam sic. Illa duratio quæ est finis respectu alterius, erit tempore posterior: sed illa duratio quæ est Naturæ posterior, est finis respectu illius quæ est Naturæ prior, & hæc est medium ad illam: ergo illa erit etiam Naturæ posterior, quæ est posterior tempore, & illa erit tempore prior, quæ est Naturæ prior. Ergo à primo ad ultimum, impossibile est, durationem tempore priorem esse posteriorem Naturæ illà duratione, quæ est tempore posterior.

353. Argumentor 2. Quodcumque aliquis effectus existit, tunc est verum dicere: *Exiit extra omnes suas causas*, ergo etiam est verum dicere: *Existerunt omnes illius causas*. hoc enim significat illud: *Extra*. Non potest enim effectus exire ex aliquo non existente, vel in se, vel in aliquo sui: ergo omnes causas, exceptâ semper finali, debent existisse, quando verum est dicere: *Effectus existit*. & hoc est de conceptu causæ & effectus. Jam sic: atqui tempore infantie Christi non poterat cum veritate dici: *Exiit statura virilis septem pedes longa, habens barbam &c.* ergo hæc non poterat esse causâ infantie, quis enim non risisset dicentem de Christo in cunis jacente: *hic infans fuit vir*. Neque dicas in sensu morali illas propositiones fuisse veras: hæc enim est negatio vocabularia. quid intelligis per *in modo Morali* existere virum? an existisse intentionaliter, & in decreto? atqui hoc modo fateor existisse virilitatem, sed nego hoc sufficere ad prioritatem Naturæ illius quod existit intentionaliter: alioquin si hoc sufficeret, omnis finis esset prior Naturæ Medijs, & sic daretur Mutua prioritas. An fortassis intelligis per *in modo* moraliter, quod ipsa futuritio seu forma denominans futurum, jam existerit, nempe Decretum Dei? atqui hac ratione non solum omnis finis, sed quidquid deinceps futurum est, esset prius Naturæ rebus nunc existentibus: quia pro priori nature existite eorum futuritio. Vides ergo quod in nullo sensu possit statura virilis Christi existisse tunc, quando Christus fuit infans, tali inquam existentia, quæ sufficiat ad prioritatem Naturæ & Causæ non Finalis.

354. Argumentor 3. Existere prius Naturâ, & existere prius tempore, conveniunt in hoc prædicato generico; *Existere prius*. item: existere posterius tempore, & posterius Naturâ, conveniunt in *in modo* existere posterius. Jam sic. illud quod est tempore posterius, non potest simpliciter dici *existere prius* altero: ergo non potest esse prius Naturâ ad aliquod tempore prius: cui enim non convenit genus, non potest convenire species. Antecedens probatur. Quod est tempore posterius, rectissime & simpliciter dicitur esse posterius; ergo non potest simpliciter dici prius: implicat enim duo prædicata opposita simpliciter eidem convenire: atqui esse simpliciter prius, & simpliciter posterius, sunt prædicata opposita. ergo non

possunt eidem convenire: convenirent autem, si id quod est tempore posterius, esset Naturâ prius. Ergo &c. Tradideram hæc anno 1665. quæ deinde aliquot Philosophiæ Professores continuâ serie amplexi sunt, magisque illustrarunt, neque hæcenus audivi aliquid objici quod speciali solutione indigeret.

355. Queret aliquis. Si Christus non habet prioritatem Naturæ, quomodo ergo intelligendus est Apostolus ad Hebr. 1. dicens de Christo: *Per quem fecit & sæcula*. &c. Ex hoc loco nihil probari, etiam si intelligendus esset de humanitate Christi: alioquin ego pariter probabo, B. Virginem fuisse priorem Naturâ productione Mundi: Nam Ecclesia applicat B. Virgini illud Eccles. 24. *Ab initio & ante sæcula creata sum*. sicut ergo hoc non potest intelligi de prioritate Naturæ, sed solum de prioritate finis, ita & ad Hebr. 1. alioquin Christus fuisset prior Naturâ Adamo, quod negant adversarii. Itaque dicendum est cum Cornelio à Lapide, locum illum intelligendum esse de ipso Verbo æterno, per quod tanquam per Idæam omnes rerum gradus & species continentem, & quasi per Sapientiam architectonicam, increatam, omnisciam, & omnipotentem, in qua sunt & vivunt sempiternæ rerum omnium rationes, fecit, id est, creavit & produxit sæcula,

§. V.

Facilior modus expediendi præsentem difficultatem.

356. Dicamus ergo, quod vnicum superest, non solum existentiam Christi pro omni duratione quam habuit, & per totam æternitatem habiturus est, sed etiam omnia ejus merita fuisse posteriora Naturâ omnibus meritis Progenitorum, quibus aliquo modo influxerunt in ipsam assumptionem humanæ Naturæ, & in ipsam Naturam assumptam: nihilominus tamen illa omnia anteriora merita cum auxilijs supernaturalibus fuisse data in præmium Meritorum Christi, anticipatâ præmiatione, & Christum ea promeritum esse Merito compensativo, jam superius explicato, auctoritate firmato, & nunc magis explicando solutione Objectionum, & quidem post hæc scripta invenio hoc meritum compensativum approbati etiam à Recentissimo & doctissimo scriptore Didaco Avendanno n. 1514. tribuente eandem S. Thomæ 1. 2. q. 114. a. 5. in arg. 3.

Nostram hanc sententiam quidam RR. ideo solum deseruerunt, quod putarint, solum connaturaliter, non item supernaturaliter repugnare, quod id quod est tempore posterius, sit Naturâ prius. Sed hæc non erat causa rejiciendi. i. esto hoc solum probaret nostrum argumentum, id satis esset ad eam tenendam, & præferendam alijs recurrentibus ad monstrosa miracula, cujusmodi est: quod nullus actus supernaturalis influxerit in generationem Christi. Imò sufficeret, quod nostra

nostra sententia gloriosior sit meritis Christi, tribuens illis primum anticipatum ob eorum infinitatem, ut ostensum est. 2. Falsum est, non probari omnimodam repugnantiam illius prioritatis naturæ. Nam de essentia Intentionis est, ferri primò in finem, & de essentia executionis est, prius ponere media; & chymaricum est, adhibere medium sine jam existente. His ergo nihil attentis, alias objectiones referam.

Obicies primò. Meritum compensativum est apud Patres inauditum, & non nisi improprie dictum meritum: ergo hoc genus meriti non rectè, nec satis Theologicè tribuitur Meritis Christi. Pro solutione

Advertendum est, Auxilia Supernaturalia, quæ ante adventum Christi collata sunt humano generi, non habere rationem præmij adequati aut principalis meritorum Christi, sed solum inadæquati, minusque principalis, & quasi præparatorij ad primum principale. Sicut si Princeps adolescenti nobili, spe obsequiorum quibus aliquando in aula est meriturus, dat stipendium ad studia prosequenda, hoc stipendium dici potest primum futurorum obsequiorum, saltem inadæquatum, ita quidem ut adolescens dicere posset Principi (ut multi dicere solent) *tametsi necdum promeritus sim, promerebor tamen suo tempore*. Unde etiam Princeps posset illi postmodum exhibitis meritis dare minus præmij, quod tamen si computaretur cum stipendio accepto, esset præmij adequatè condignum. Ita sanè primum adequatum meritorum Christi, non erant illa auxilia collata antiquis Patribus, quibus poterant de congruo mereri esse progenitores Christi, sed erant præparationes ad merita Christi ponenda, ut deinde Christo conferretur primum principale, nempe Exaltatio Nominis & maxima Gratiarum copia, quæ in Lege nova, hoc est lege Gratiæ, longè affluentius conferuntur, propter actualem existentiam Christi. Et quia gaudium quod Christus ex suis meritis consequitur, & est naturæ posterius ipsis meritis, versatur specialiter circa hoc objectum, quod videat omnium omnino hominum salutem & Beatitudinem sibi deberi, ideo necesse fuit, ut anticipatè & præparatoriè etiam in primum cederet salus antiquorum, & quidquid ad illorum salutem conferebat. Hinc patet, quod merita Christi nec debeant nec possint absolutè vocari, *Merita Compensativa*, sed tantum respectivè ad certam minusque principalem partem præmij: absolutè autem debeant vocari & revera sint merita attractiva seu imperatoria, hoc est habentia prioritatem naturæ quoad primum principale, ad quod obtinendum ordinabantur tanquam Media: nam à principaliore sit denominatio. Nunc ergo ad objectionem.

357. Responderi imprimis posset, negando, quod Meritum compensativum sit improprie dictum meritum. Aliud enim est, quod non soleat regulariter fieri talis præmiatio anticipata,

& aliud, quod sit improprie præmij natura: sicut, licet regulariter Merces sequatur laborem, non est tamen improprie merces, quæ datur ante laborem.

Responderi potest 2. hoc genus meriti esse inauditum apud Patres. Nam teste Ruybrodo, Patres eodem modo sine ullo discrimine dixerunt, primam gratiam Angelorum & primam parentum fuisse ex meritis Christi, & tamen, cum adversarij consentientibus illa prima Gratia non supposuit merita Christi pro priori natura: erat præmij anticipatum.

358. 3. Merito Patres nullam specialem mentionem fecisse Meriti compensativi, quærita Christi non sunt merita compensativa absolute loquendo, ut ostensum est. Ceterum, si tres voluissent negare, Merita Christi ne quidem respectivè esse merita compensativa, debuerunt agnoscere miraculosum statum (imò chymaricum, ut ego existimo) quem excogitavit Legum ac racula alia, quæ ne quidem suspicati sunt, minus populo aliquid hujusmodi proponere. Denique SS. PP. illud fenserunt, nullum primum meritum dari apud Deum, quod non respectu licujus partis constitutivæ præmij in ratione præmij, sit compensativum, hoc est supponens partem præmij. Probo autem hoc ex hypothetico: jam satis communis, & in primo libro editæ, Deum non moveri ab ullo actu meritorio tanquam prævisio ut existente ad decernendum primum, sed decreto prædefinitivo & præmiatissimo decernere Meritum & Primum, ordinatum meritum ad primum, propter proportionem quam habet cum illo, dicendo: *Volo mercedem propter primum*. Hoc posito, dici potest, quod ipse actus divinus, qui est essentialiter prior naturæ Merito, sit pars præmij adequati, adeoque sit primum anticipatum. Probo. Affectus præmiantis est pars præmij: illud decretum est actus præmiantis: ergo est pars præmij. Major probatur: quia omne illud est pars præmij, quæ quis propter meritum dignus est: & quod enim habet suam æstimabilitatem specialem: sed merens propter meritum est dignus affectu præmiatissimo; & talis affectus est specialiter æstimabilis: unde idem nummus aureus quoad valorem intrinsecum, si sit acceptus in primum à Rege, pluris fit in affectu accipientis, quam si sit acceptus in primum à Mercatore. Brevius. Qui meretur primum, meretur illius dependentiam à Merito, meretur enim primum non præmiatim in ratione *doni*, sed in ratione *Remuneratissimi*: atqui hæc dependentia præmij à merito est ipsius decretum Dei benevoluntatis; ergo etiam hoc meretur: atqui meritum est illo decreto postmodum tempore & naturæ: ergo tantum meretur illud meritum compensativum.

359. Obijcies 2. Præmium quod daretur propter meritum compensativum, daretur propter meritum merè conditionatum: sed hoc de Deo dici non potest. hoc enim faveret errori Massiliensium, seu semipelagianorum, qui dixerunt, Deum præmiare merita merè conditionatè futuræ. R. 1. Nosstram sententiam tam procul abesse ab errore Massiliensium, quàm procul abest sententia Suarezij, Amici, Pallavicini, à quibus solùm differimus reipsa in hoc, quòd illi assignent duplex decretum virtualiter distinctum, Intentionis & Executionis, nos vnum simplex.

R. 2. Errorem Massiliensium fuisse, quòd Deus præmiat merita conditionata nunquam absolute existit, quod nos non asserimus.

360. Obijcies 3. In hac nostra sententia subsistat principium communiter receptum post S. Thomam. Principium meriti non cadit sub meritum, cuius sensus est, quòd id quod est causa meriti, non possit esse præmium illius: atqui in nostra sententia Maternitas B. Virginis esset causa saltem mediata meritorum Christi, & esset etiam præmium illorum: ergo principium Meriti caderet sub meritum. R. Illud principium esse verissimum in sensu quo S. Thomas usus est contra illos, qui admittunt mutam causalitatem inter meritum & præmium, v. g. inter actum Contritionis quo peccator iustificatur, & inter gratiam sanctificantem quam meretur: hoc nos etiam negamus. Cæterum concedimus, posse principium aliquod meriti compensativi cadere sub meritum compensativum tanquam præmium illius, sed absque prioritate Naturæ. Dixi, *Principium aliquod*. non enim de omni principio hoc concedimus: nam suprâ excepimus principium dignificans formaliter ipsum meritum, & paulò post aliam exceptionem faciemus.

361. Obijcies 4. Ex nostra sententia sequitur, posse aliquem mereri primam Gratiam prævenientem, seu primam illuminationem: hoc autem est absurdum: quia hoc ipso non haberet rationem Gratia: quod enim datur ob merita, jam non est Gratia. P. Conink de possibili concedit sequelam, neque tamen hinc sequitur, quòd defacto detur in præmium, quia defacto Deus præmiat actus bonos præmio subsequente, adæquantè valorem meriti. Ego autem existimo, nec de possibili hoc fieri posse, ut prima gratia præveniens sit præmium meriti subsequenter compensativi. Ratio mea est, quia de ratione Præmij est, ut merenti conferat aliquid boni ultra totam bonitatem quam in se continet tota bonitas meriti. atqui illuminatio præveniens actum meritorium est vnicè amabilis propter meriti bonitatem, utpote cognitio practica: nec est amabilis nisi in ratione mediij: ergo non videtur posse habere rationem præmij.

362. Obijcies 5. De ratione præmij est, ut reddat ditiores illum qui meretur: ergo debet esse aliquid ultra omne id, quod merens affert de suo: atqui omne quod præsupponitur ad

meritum, affert merens de suo: ergo nihil eorum, quæ supponuntur ad meritum, potest habere rationem præmij. R. Argumentum habere instantiam in mercede anticipatè soluta. Sicut ergo hic distinguendum est, nempe quòd nihil possit habere rationem mercedis quod laborans affert de suo, & non accepit credito, seu intuitu futuri laboris, bene tamen quod accepit credito, & intuitu futuri laboris, ita etiam de præmio dicendum, & distinguendum est.

363. Obijcies 6. Si potest aliquod meritum præmiari pro priori naturæ, tunc dici poterit, quòd Gratia sanctificans, quam quis meretur de condigno, semper detur pro priori naturæ: consequens est absurdum. ergo &c. Minor probatur. Nam talis anticipatio esset miraculosa, & contra Naturam Gratia sanctificantis, quæ quando præcedit pro priori naturæ, ex natura sua dignificat actum ad ulterius præmium, si ipsa jam est data in præmium. R. facile. Si verum est, quod in probatione minoris assumitur, hoc ipso jam patet ratio negandi sequelam, quia actus nostri merentur quidem Gratiam sanctificantem, sed non merentur miraculum.

Hinc autem potest reddi ratio disparitatis inter merita Christi, & nostra merita. Nam etiam si nostri actus supernaturales non possent unquam præmiari anticipatè, inde tamen non valeret consequentia & paritas ad merita Christi. Nam quæcumque implicantiæ afferretur in nostris meritis, illa vtrique petenda esset ex eo, quòd talis modus præmiandi excederet valorem operis, nec haberet debitam proportionem cum illis, quia esset miraculosus. atqui hæc non procedunt in meritis Christi. Nam merita Christi sunt valoris infiniti, & nullum præmium quantumvis miraculosum, & miraculoso modo datum, excederet valorem meritorum Christi. Imò merita Christi digna sunt, quæ omni modo possibili præmientur. Cùm ergo nulla sit implicantiæ generalis in modo præmiandi anticipatè, hic modus etiam decebat merita Christi, ut aliquid præmij acciperet anticipatè præmiatione. Et ad hoc videntur mihi Patres respexisse, quando meritis Christi tribuerunt dona supernaturalia antiquæ legi concessa; neque unquam inducar, ut credam Patres respexisse ad circulationem illam signorum naturæ contrariantium signis temporum, quæ sine vertiginis periculo vix concipi potest.

364. Obijcies 7. Non possunt duo esse sibi mutuò fructus: atqui præmium est fructus meriti: ergo meritum non potest esse fructus præmij: atqui in nostra sententia etiam meritum esset fructus præmij anticipati, quia esset effectus illius. R. Omnis effectus eo modo & genere causandi est fructus suæ causæ, quo genere est effectus. hinc autem sequitur, quòd tam medium respectu finis, quàm finis respectu mediij sit fructus, adeoque semper sint sibi mutuò fructus. Nam medium est effectus finis in genere causæ

T t t 3

finalis,

finalis, & finis est, effectus medij ingenere causae efficientis vel materialis. Est ergo neganda maior propositio objectionis. Sed claritatis gratia distingui potest, in eodem genere effectuum, conceditur: in diverso genere effectuum, negatur maior, & distinguitur minor. Praemium semper & universaliter est fructus meriti tanquam causae efficientis, negatur min. vel tanquam causae finalis, conceditur minor. Et negatur consequentia, vel etiam distinguitur: ergo meritum non potest esse fructus praemij in eodem genere effectuum, conceditur, in diverso genere, negatur consequentia. Et haec sunt quae mihi contra nostram sententiam opponi posse videntur.

365. Placet Coronidis loco apponere argumentum pro nostra sententia, quod saltem ad hominem potest vim habere, nempe contra illos, qui concedunt B. Virginem non solum non incurrisse peccatum originale, sed nec debitum illius: & concedunt praeterea, Christum non fuisse venturum si Adam non peccasset, adeoque nul-

lum Christi meritum fuisse prius naturae peccati Adam, aut pacto inito cum Adamo. Haec suppositis

Argumentor hoc modo. Exemptio B. Virginis à communi pacto facta tunc est, quando ceteri homines fuerunt illo pacto cum Adam inito comprehensi & inclusi: & quidem hoc exemptio respexit determinatam personam & individuum B. Virginis, alioquin essent in Deo pendenda decreta disjunctiva una cum determinatis, quod nos non admittimus: atqui respectu illius temporis quo facta est hac exemptio & pactum, non habuerunt merita Christi prioriter naturae, ergo illam exemptionem non promeruit Christus merito attractivo seu impetratorio: atqui illi aliquo modo promeruit, quia hoc modo B. Virginem redemit: ergo non nisi merito compensativo, quatenus Deus omnia uno indivisibili decreto ordinavit tandem ad gloriam Christi, in modo quo in primo libro tract. de Praed. explicatum est.

CAPUT VIII.

DE SCIENTIA CHRISTI.

CONTROVERSIA I.

Quenam objecta cognoverit Christus per Visionem Beatam.

Supponendum est in Christo fuisse Visionem Beatam etiam ante resurrectionem. Colligitur ex Jo. 3. *Quod scimus loquimur, & quod vidimus testamur.* testabatur autem ibi de Baptismo qui confertur in nomine Sanctissimae Trinitatis. Jo. 1. *Deum nemo vidit unquam, Unigenitus Filius qui est in sinu Patris, ipse enarravit.* Quibus verbis excipit Joannes Christum à communi conditione hominum, quibus non est datum videre Deum. Ratio autem est, quia Visio Dei non fuit Christo collata in praemium, sed illi data est tanquam debita Filio naturali: item debebatur illi hereditatis possessio, quia mors Patris non erat expectanda, sicut expectanda est in humana successione. Denique Visio Beata non pendet ullatenus ab organis, nec à speciebus impressis, ac proinde nec impeditur, nec promovetur ab aliqua corporis dispositione: ergo danda erat statim ab initio, ut etiam in hoc Christus excederet Angelos, qui non nisi brevissimo tempore eam caruerunt, quia eam promeruerunt. Nunc

Quaritur, Vtrum Christus per Visionem Beatam cognoverit omnia futura? Negant Ri-

chardus, Bonavent. Scotus, Gabriel, apud Suarez d. 26. l. 3. contra quos

366. Dicendum est 1. Christus videt in Verbo per Visionem beatam futura omnia, in quibus non est specialis repugnantia. Conclusio procedit de illa visione, quae est essentialiter beatificans, hoc est, ostendens omnia primaria attributa Dei. procedit item ex suppositione scientiae, quod Scientia Visionis sit Deo adaequata intrinseca.

Probatum Conclusio. Alijs beatis hoc tribuitur, quod videant in Verbo omnia quae ad gloriam suam pertinent: ergo idem Christo concedendum est: atqui visio futurorum pertinet ad statum Christi, utpote qui erat constitutus in Verbo, Dominus, Iudex & Gubernator omnium: ergo &c.

367. DICO 2. Repugnat, omnia futura videri in Verbo per illam ipsam indivisibilem visionem Beatam, quae videt primaria Dei attributa. Probatum, supponendo, hanc Visionem esse in Christo directivam actuum moralium, eo quod semper moveat ad amorem Dei aliarumque virtutum & actus perfectos exercendos, quamvis diversis